

Doplňujúci návrh
poslanca Národnej rady Slovenskej republiky Milana Potockého
k návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona,
ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a
o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších
predpisov (tlač 1173)

V čl. I sa za bod 2 vkladá nový bod 3, ktorý znie:

„3. V § 3 ods. 2 sa na konci pripája táto veta:

„Toto obmedzenie povinnosti sprístupňovať informácie sa nevzťahuje na povinné osoby podľa § 2 ods. 3, v ktorých majú povinné osoby podľa § 2 ods. 1 a 2 samostatne alebo spoločne výlučnú priamu alebo nepriamu účasť.“.

Ostatné body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie: Ak má úplne nová („dynamická“) definícia povinnej osoby podľa § 2 ods. 3 infozákona, pri ktorej je rozhodujúca (majetková) účasť povinných osôb podľa § 2 odsekov 1 a 2, priniesť efektívnu verejnú kontrolu nakladania s verejnými prostriedkami, je potrebné túto novú definíciu premietnuť aj do ustanovenia o takzvanej obmedzenej informačnej resp. sprístupňovacej povinnosti (§ 3 ods. 2).

Je totiž pomerne bežnou praxou, že povinné osoby podľa § 2 ods. 3 s odkazom na túto výnimku v infozákone odmietajú infožiadosti s argumentom, že nehospodária s verejným prostriedkami ani majetkom štátu, obce alebo vyššieho územného celku. Tvrdia, že hospodária s „vlastnými prostriedkami“, ktoré získali podnikateľskou činnosťou a za verejné prostriedky považujú iba priame dotácie od štátu, obce alebo eurofondy. To vedie k neprimeraným zásahom do ústavného práva na informácie, keďže na základe tohto právneho názoru tieto povinné osoby nesprístupňujú takmer nič.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh zohľadňuje odlišné postavenie povinných osôb podľa § 2 odseku 3 so zmiešaným vlastníctvom, ktoré sú verejnou správou vlastnené len čiastočne. Preto nenavrhuje úplné vypustenie § 3 ods. 2 ale jeho doplnenie tak, že plnú sprístupňovaciu povinnosť pripisuje len povinným osobám podľa § 2 odseku 3 so stopercentnou majetkovou účasťou štátneho orgánu, obce alebo vyššieho územného celku,

teda vo výlučnom resp. úplnom vlastníctve povinných osôb podľa § 2 odseku 3.

Navrhovaná úprava stojí na princípe, že ak sú jedinými vlastníkmi tzv. verejného podniku samostatne alebo spoločne štát, obec, vyšší územný celok, potom sú z podstaty veci všetky jeho prostriedky verejnými prostriedkami. Z hľadiska verejného záujmu je preto plne legitímna požiadavka úplnej transparentnosti,

Tento postoj vychádza so zo záverov pomerne rozsiahlej a dlhodobej rozhodovacej činnosti súdov. Všeobecné súdy rozhodujúce v rámci správneho súdnictva (rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1S/164/2015 vo veci Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s., rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 6S/149/2015 vo veci Trnavskej vodárenskej spoločnosti, a.s., rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Sžik/1/2020 vo veci Slovenského plynárenského priemyslu) aj s odvolaním na rozhodnutie Ústavného súdu SR (nález sp. zn. I. ÚS 236/06 vo veci) sa zhodli, že obchodné spoločnosti so stopercentnou majetkovou účasťou štátu alebo samosprávy majú neobmedzenú informačnú povinnosť. Okrem majetkového podielu verejného sektora na obchodnej spoločnosti zohľadnili pritom aj iné kritéria (pôvod majetku vložený do spoločnosti pri jej vzniku, úplná kontrola verejného sektora nad rozhodovaním a kreovaním orgánov spoločnosti, výkon verejnoprospešných funkcií resp. úloh vo verejnom záujme).

Zároveň podľa tejto judikatúry je pri určovaní rozsahu informačnej povinnosti irelevantné, že ide o právnické osoby fungujúce podľa noriem súkromného práva (Obchodný zákonník) a vykonávajúce činnosti za účelom dosahovania zisku.

Súdy v týchto rozhodnutiach tiež ako formalistický odmietli výklad pojmu „verejné prostriedky“, ktorý vychádza z legálnej definície obsiahnutej v zákone o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Podľa rozhodnutí je potrebné uprednostniť taký výklad, ktorý v súlade s Ústavou SR zachováva ústavné právo na informácie a zabezpečuje občanom možnosť verejnej kontroly nakladania s majetkom štátu alebo samospráv.

Tento dopĺňujúci návrh odstraňuje opísanú interpretačnú nejednotnosť a právnu neistotu v otázke rozsahu informačnej povinnosti tzv. verejných podnikov pri aplikácii infozákona.

Zároveň reaguje aj na odporúčania Najvyššieho kontrolného úradu SR o potrebe posilnenia verejnej kontroly činnosti obecných vodárenských spoločností formulované na základe výsledku kontrol vo vodárenských spoločnostiach vykonaných v roku 2019 a 2021.

Doplňujúci návrh
poslanca Národnej rady Slovenskej republiky Milana Potockého
k návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona,
ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a
o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších
predpisov (tlač 1173)

Meno a priezvisko

Podpis

1. MILAN POTOCKÝ
2. Marcel Mihalik
3. Peter Kremský
4. RICHARD KIEMEC
5. Karol Kucera
6. PAREK ŠEFCÍK
7. PROCH JORD
8. Richard Vasečka
9. Javorík Karol
10. PETER DOBES
11. LUCIA DESIBIKOVÁ
12. Monika Kavecká
13. Martin Čepček
14. Dominik Dridal
15. PETER POCCAR
16.
17.
18.
19.
20.

